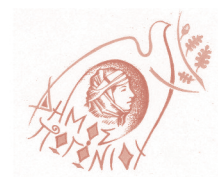

Λίγα λόγια για τα πολυφωνικά τραγούδια της Ηπείρου

Αντιγράφουμε από το ένθετο του δίσκου ορισμένα αποσπάσματα από το κείμενο του Λάμπρου Λιάβα, που μας κατατοπίζουν με ακρίβεια στους βασικούς άξονες του ηπειρώτικου πολυφωνικού τραγουδιού: (...) «*Η απόδοση των τραγουδιών αυτών γίνεται από ομάδα τραγουδιστών που πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον 4 άτομα. Ο συνθετέστερος αριθμός είναι 5, άλλα μπορεί να φτάνει και 6, 7 ή ακόμη και 10 τραγουδιστές - ανάλογα με τους ισοκράτες (ώστε να "γεμίζει το τραγούδι και να πάει βρονταριά!") Ο κορυφαίος της ομάδας τραγουδάει την κυρίως μελωδία, δηλαδή αρχίζει, "παίρνει" το τραγούδι, γι' αυτό ονομάζεται παρτής ή πάρτης ή σπκωτής. Του απαντάει ο δεύτερος που "γυρίζει" ή "τσακίζει" το τραγούδι, γι' αυτό και λέγεται γυριστής, ενώ οι υπόλοιποι, οι ισοκράτες, κρατούν το "ίσο", δηλαδή το φθόγγο της τονικής της μελωδίας. Στην ομάδα αυτή μπορεί να προστεθεί (επιπλέον ή σε αντικατάσταση του γυριστή) κι ένα ακόμη τραγουδιστής, ο κλώστης, που κάνει ιδιόμορφους ηραυγγισμούς με ψεύτικη φωνή ("φαλτσέτο", όπως στα τυρολέζικα γιόντλερ), "κλώθοντας" το τραγούδι ανάμεσα στην τονική και στην υποτονική της μελωδίας. Μια τεχνική του χεριού που κρατάει τ' αδράχτι όταν κλώθει το νήμα. Το χέρι όχι μόνο βάζει τ' αδράχτι σε περιστροφική κίνηση (κλωθογυρίζει) αλλά το ανεβοκατεβάζει κιόλας κάθε τόσο. Ο συσχετισμός είναι φανερός. Τόσο ο γυριστής όσο και ο κλώστης κόβουν απότομα το τραγούδι στην υποτονική της κλίμακας δημιουργώντας έτσι με τον τελευταίο φθόγγο του πάρτη μια έντονη διαφωνία (διάστημα 2ας), που είναι το κύριο χαρακτηριστικό αυτής της πολυφωνικής φόρμας και της δίνει ένα ιδιόμορφο άκουσμα. (...) (...) Όσον αφορά στην καταγωγή αυτής της πολυφωνικής φόρμας, παρόλο που η έρευνα δεν έχει καταλήξει ακόμη σε βέβαια συμπεράσματα, όλες οι ενδείξεις πείθουν ότι ανάγεται σε πολύ παλιές (ίσως ακόμη και προελληνικές) εποχές. Πράγματι οι μελωδίες των τραγουδιών (μαζί με ορισμένα ακόμη της Ηπείρου και κάποια γυναικεία τραγούδια της Θεσσαλίας) είναι οι μοναδικές στον ελληνικό χώρο που έχουν διατηρήσει την πεντατονική ανημίτονη κλίμακα (μουσική κλίμακα που αποτελείται από 5 νότες, χωρίς ημιτόνια). Η κλίμακα αυτή, όπως έχει αποδείξει η πρόσφατη μουσικολογική έρευνα, ταυτίζεται με το δώριο τρόπο των αρχαίων Ελλήνων, την κατεχοχόν ελληνική αρμονία.»*

ΗΜΕΡΙΔΑ

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΩΝ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Κυριακή 7 Αυγούστου 2016 στα Κτίσματα

Συνδιοργάνωση

Δήμος Πωγωνίου

Αδελφότητα Κτισμάτων - Νεοχωρίου Πωγωνίου

Τοπική Κοινότητα Κτισμάτων

Υπό την αιγίδα του Περιφερειάρχη Ηπείρου